

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y

Reus Dissapte 29 de Janer de 1898

Any XIII

Núm. 3.462

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes, 100 pess. — P. 1.000.—
en provincias trimestre. — 3.500.—
Extranjero y Ultramar. — 7.000.—
Anuncis, à preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principales
librerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofri, carrer Junquera, 6. Si es
no's retornan los originales encara que no's publicin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

MALALTÍAS DELS ULLS

L'oculista de Tarragona D. J. MIRO accedint gustós á las peticions de sos numerosos clients, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 á 5 de la tarde. Consulta: Arrabal Santa Anna, número 1, pis primer, cantonada al carrer Moaterols.

Los demés dies en son gabinet de TARRAGONA, de 10 á 12 del matí y de 3 á 5 de la tarde.

ACADEMIA DE TALL

pera Senyoras y Senyoretas
baix la advocació de Nostra Senyora del Carme

DIRIGIDA PER LAS

SRTAS. ANDREU Germanas

Carrer de la Mar, 30-2.-Reus.

Las Directoras d'aquesta Academia tenen lo gust de participar á las familias que desde l' 2 de Janer del corrent any, queda de nou obert lo curs de TALL, CONFECCCIÓ y MONTURA de tota classe de prendas de vestir, tant en roba blanca com de color, ab l'esmero y pulcritut que tenen acreditats.

Ensenyansa perfecta y rápida y al alcans de las inteligencias mes limitades, gracias á lo senzillés de nestr sistema.

Tos Desapareix ràpidament usant lo XEROP SERRA

No conté opio ni morfina, per lo que pot administrarse
als noys sens cap perill. Vegis lo prospecte.

TOS FARMACIA SERRA.

Oberta tota la nit.

Tos

Lo Cirurjá Dentista

DOCTOR JORDAN

participa á sos numerosos clients
y al públich en general haver tras-
ladat son "Gabinet Odontològich"
á la mateixa Plassa de Prim, 2,
principal, al costat del Gran Cafè
de París casa Suqué.

Consulta gratis pera 'ls pobres
que acreditin serho.

SECCIÓ DOCTRINAL

Circular de la «Unió Catalanista»

Importantíssim com tots los documents que surten d'aquesta patriòtica associació, es la circular que la Junta permanent de la «Unió Catalanista» acaba de publicar y que á continuació reproduhim:

«Lo Consell de Representants de la «Unió Catalanista», al aprobar los nous Estatuts per los que s'ha de regir aquesta Institució, ho feu ab l'intent de que poguessin fàcilment organizarse y treballar per la consecució de la autonomia de Catalunya tots los elements catalanistes que en tan gran nombre se troben arren escampats.

Es ben cert que no hi ha recó de Catalunya hont no's senti aquesta aspiració á la autonomia, encara que molts cops sia aixé d'un modo no ben definit. Deixant de banda las causes y las rahons d'ordre superior que desperten actualment la conciencia dels pobles y fan que aquestes corrents d'autonomia sien avuy universals y fixantnos no-més en las formas externas que donan testimoni d'aquesta aspiració, veym que totes s'inclouhen en lo malestar, en la opressió, en la pèrdua de llibertat.

NOTICIAS

en el seu tornos y sueltos y escritos: bis

el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

en el que es fa en el giornal de la Unió

</div

se succeirán y que la Junta Permanent cuiderá de fer arriar a tots los membres de la «Unió».

La fé en los ideals del catalanisme, la convicció de que Catalunya, la nostra única patria, ha de tornar a tenir vida gloriosa y sobretot digna y la seguretat de que això ha de ser aviat, vol la Junta Permanent de la «Unió» que entrin en l' esperit de tots los bons catalans y a tots ells se dirigeix, segura de que no ha mort encara en los cors l' amor a la nostra terra.

Barcelona 20 de Janer de 1898.—Antoni Gallissà, president.—Jaume Carrer, vis-president.—Enrich Prat de la Riba, tesorero.—Jaume Arús, Joan Millet y Pagés y Antoni Utrillo, vocals.—J. Mospons y Camarasa, secretari.

Instruccions de la Junta Permanent

1.ª Tot bon català ha de procurar la constitució d'una agrupació ó associació catalanista adherida a la «Unió», de manera que no hi hagi ciutat, vila ó poble de Catalunya sense una ó més colectivitats ab les que pugui estar en relació la Junta Permanent de la «Unió Catalanista». Pera ajudar a tal objecte, son las Bases de formació d' Agrupacions de la «U.ó Catalanista» que s'acompanyen; com en elles se llegeix, pera formar una Agrupació, sia quin se vulga lo número dels que estan disposats a serne part, no cal més que aixequin una acta anomenant President y Secretari y remetin sos noms a la Junta Permanent. No s'ha de cumplir ab cap requisit legal.

2.ª Sempre que en una localitat, per ser curt lo número de catalanistas disposats a agruparse ó per altres causes, no sia possible ab los elements d' ella reunir la cuota anyal ab que deuen contribuir les agrupacions als fondos de la «Unió», podrán ajuntar-se ab los de poblacions veïnades, pera formar una sola Agrupació.

3.ª Quan per circumstancies de localitat existixin dificultats pera la creació de la Associació ó Agrupació y's cregui que per vèncer algun inconvenient, conjuminar voluntats ó per decidir a una persona influent p' ferhi alguna cosa un ó varis companys de causa d' altres llochs ó directament la Junta Permanent, aqueixa ab molt gust rebrà las indicacions que se li fassin y farà lo necessari pera conseguir l' objecte.

4.ª Se permet també advertir la Junta Permanent que nostres companys de causa deuen incorporar-se com una obligació lo convencer a tots aquells bons catalans que volen corallament lo b' de nostra Pàtria, pero que encara no s'han deccidit per la vida activa del catalanisme, de la necessitat que hi ha d' entrar a formar part d' una Agrupació, puig ab l' acció comuna d' elles se conseguirà en gran part lo triomf dels nostres ideals, més aviat de lo que may s' havia pogut imaginar.

5.ª Si de cap manera es possible la formació d' una Agrupació catalanista, no per això deuen deixar

d' ingressar los catalanistes a la «Unió», puig poden ferho en qualitat de socis individual, comprometentse a satisfacer una cuota anyal, per petita que sia, que s' deix a sa lliure elecció.

6.ª A las associacions ja constituidas que no estiguin adherides a la «Unió», se'ls hi prega que solicitin l' adhesió segons ve prescrit en los Estatuts; d' acord ab ells, anirà b' així mateix que demanin adherir-se a la periódicas catalanistas que encara no ho hagin fet. Si alguna Associació ó periódich se troba ab dificultats pera solicitar l' adhesió, la Junta Permanent agrahirà que las hi posi en son coneixement al objecte de mirar de salvarles.

7.ª Convé que los catalanistas no s'aislin deixant de concorrer als llochs de reunió habitual de la localitat hont viscan, encara que aquells sian de personas no afectas a les nostras idees porque en aquests llochs poden ser més eficàs la propaganda que entre los catalanistas convensuts.

8.ª Agrahirà la Junta Permanent la remisió de tots los datos, observacions y noticies que puguen interessar pera portar a terme la tasca d' organització catalanista que té empresa.

9.ª Las comunicacions de tota classe deurán dirigirse al President de la «Unió Catalanista», carrer de la Canuda, núm. 4, primer pis, Berçelona.

Xerrameca

A la vista del sueldo que ahir nos dedica la Crónica Reusense, havíam pensat lo fer una visita al mestre senyor Sotorra, del carrer del Hospital, que fou qui nos ensenyá quelcom, de lo poquet que sabém llegir; mes com avans de gastarnos los quartets s'hi hem pensat molt y molt a l'últim hem decidit aplassar la visita per un altre temps.

Primerament volém que tots nostres lectors se'n convencin de que no n' sabém de llegir y a l' efecte, a continuació reproduhim, en castellà mateix, los sueldos del colega que motivan, questa nostra preocupació.

De la Crónica Reusense del dissapte, dia 22:

«Dias passados en una de las sesiones que celebró nuestra excelentísima Corporación, acordó felicitar al Gobierno de S. M. con motivo de la autonomía concedida a las Antillas. El acuerdo se extendió a que la Corporación vería con gusto que la propia autonomía fuera concedida a las regiones peninsulares.

Ignoramos si ese acuerdo ha sido ó no comunicado al Gobierno, pero sino lo ha sido para que se tomó?

No tenemos la menor duda de que los elementos regionalistas y federales del Ayuntamiento, consecuentes con sus doctrinas, desean de llevar hasta sus últimas consecuencias el principio autonómico y pero y los representantes del Municipio del partido liberal dinástico aspiran lo mismo? Creemos que no y de shi ese callejón, cuya salida no debe encontrar el señor Alcalde. Mas como los acuerdos de la Corporación se

deben tomar para cumplirlos, so pena de creer que todo es un juego pueril, esperamos que la Alcaldía remita la felicitación al Gobierno, porque de otro modo esos acuerdos en secreto y a cenceros tapados, nada significarían y no tendría tampoco explicación alguna la felicitación, que se dice ha recibido el Cabildo, de la Junta de la «Unió Catalanista», de cuya existencia no se ha dado cuenta en sesión pública».

Nostre contestació al primer sueldo:

«No sabem pera qui serà escrit lo primer sueldo de la secció «Local y general» de la edició d'ahir, de nostre apreciat colega local la Crónica Reusense.

Mes com també podria ser que el sueltista escrigués de bona fé tot lo que diu, per si així fos, li diré que l' Sr. Alcalde no s'veu específicament pera transmetre un acord que l' Ajuntament no va prendre com tampoc no es cert que no s' donés compte de la comunicació que va rebre de l' «Ució Catalanista».

Representada com hi estava la Crónica Reusense en les dos sessions que s'tractà dels assumptos a que fa referència el sueltista a que s' deu que l' van informar tant malament?

De la Crónica del dimecres, dia 26.

«Refiriéndose Lo SOMATENT a un sueldo que publicamos en nuestro número del sábado, en el que haciamos varias apreciaciones, sobre el acuerdo tomado por el Excm. Ayuntamiento sobre la implantación de la autonomía en las Antillas y sobre el hacerlo extensiva a las regiones peninsulares, sale el domingo el diario regionalista viajando por los cerros de Ubeda.

Por nuestra parte, procedimos con entero conocimiento de causa al escribir el sueldo en cuestión: quien procede sin él es sin género de duda Lo SOMATENT. ¿Como se atreve este a asegurar que el Ayuntamiento no tomó tal acuerdo? ¿Como se atreve a decir también, que en la sesión de la última semana celebrada por el Cabildo municipal, se dio cuenta de una felicitación de la «Unió Catalanista» por haber tomado tal acuerdo?

Esperamos a que Lo SOMATENT nos descifre semejante enigma. Si el Ayuntamiento no tomó semejante acuerdo, a qué venia la felicitación?

Lo cierto es é insistimos en ello que el Ayuntamiento acordó declarar que veia con gusto la implantación aunque tardía de la autonomía en las Antillas; que veria así unido mismo con gusto que iguales beneficios se concedieran a las regiones españolas, pero sin dar curso oficial al acuerdo, esto es transmitirlo al Gobierno por conducto del Presidente del Consejo de Ministros, que era la última parte de la proposición de republicanos unionistas y regionalistas, que fué retirada en virtud de enmienda presentada á la proposición, creemos por el señor Gay. ¿No es cierto? Atrevase Lo SOMATENT á negarlo.

Mas sucede que el Ayuntamiento en el que domina una mayoría de hecho ministerial, se afemoriza de su propia obra nacida ya de manera vergonzante y le esfumant sus consecuencias; por esto, para no recordarla siquiera no se leyó la felicitación de la «Unió Catalanista».

Nostra segona contestació:

«Per una sola vegada ignorèm lo que s' proposa la Crónica Reusense apreciat colega local, al replicar-nos ahir en la forma que ho fà, sobre l' sueldo que diu menge li dedicavam.

(Segon) (16)
A plech de treballs regionalistes

DISCURS

llegit per lo president de la Lliga de Catalunya, don Pere Al davert en la sessió inaugural d' aquest any.

rencor que tenen de passarhi, n' arriba a garbellar algua que l' separi del mal camí, que l' distregui dels attractius de la dinamita.

La falta d' aspiracions catalanas ha fet creixer l' embull per un altre cantó també: s' han publicat un munt de llibres que, més de pietat, semblan d' escarní; s' ha desenroillat en ells una manera de dir que, à més de no poderlos comprendre per estar escrits en llenguatge foraster, tampoc ne treuria l' entrellat lo senzill creyent si fossen escrits en llengua catalana. Tots las estranyesses del mon hi ballan la sardana. Los que l' han escrit sembla que no tingan un concepte clar de la Divinitat y que may hajen estat en contacte directe ab lo poble. No escriurien lo que escriuen, no dirian lo que diuen.

Y barrejat ab tot això hem vist neixer per tot Espanya bisbes de levita que per poch donan un que sentir als bisbes de mitra y gayato, haventse necessitat tot lo poder d' un Congrés catòlic pera posarlos un xich a rotlló, quan ja en lo clero parroquial y fins en los canonges de las catedrals bavian obert un esboranc terrible.

No n' hi ha poch de camí a recorrel. Però com lo tenim mij explanat, arribarem a no tardar a la fita. Lo nostre deber es anar al travall y no dormirhi. Te-

nim fils que pujan, als que no'ls hem d' exposar als perills que passa la generació actual.

Los catalanistas tenen de ser monjos; no tenen de ser frares. Lo dia que fessem com los patriotas que ara corren, que ho esvalotan tot, que posan en perill las vidas de tothom y la hisenda de tothom y ells se quedan tranquilament a casa perque al vespre tenen d' anar al cassino ó al caté a disputar la jugada, mereixeriam passar per un any trenta cinc. Recordémnos de que tot lo daltabaix d' aquesta trista època, tant trista pera la civilisació com agradable pera l's que posaren en relatiu perill cent doros que avuy s' han tornat riquesas fabulosas y que han fet a quatre descamisats homes d' ordre y amics de la propietat y fomentadors de funerals de 500 atzes, no pogué res contra l's monjos de Montserrat que no tenian cellers plens de vins ni cestras plenes d' oli, ni censos a vint horas lluny, ni mánegas amplas que arriben fins a terra. Con los cálculos de comerciant d' en Mendizábal no trobaren res que espurgar en las pobres propietats d' aquells monjos benedictins, ni de Barcelona ni de Manresa sortiren aixams d' incendiaries, avansada inconscient dels corbs que devoraren després la presa en un encant en que d' un bosch de cent mojadas d' arbres centenaris no se'n posava a preu ni la primera tallada de gallera.

Si ns volém fer frares de Poblet, si volém entrar al festí a que 'ns han brindat més d' una vegada, a més del perjudici que n' sortirà pera nostres ideals catalanistas, hi podrém deixar la pell, perque la ira del poble va creixent, un 93 contra tots los causants directes i indirectes de las desventures del travallador s' atassa, y l' poble no s' hi entreté en triar lo blat de la

niella. O he viu com pot, esbrotonant com los beixs l' herba de las marjadas, ó si se n' entra per un camp de blat lo deixa sense bri si es a l'hivern, sense una espiga si ja he passat Sant Jordi.

Una per malas entranyas, altres per debilitats, altres per impaciencies honradas, però impaciencies a la fi, van sostenint aquesta mentida de llibertats en que l' poble no hi troba més que un joi tan pesat com los que fan acotar lo cap als braus de las debesas.

No hi contribuim en res ni pera res a aquesta putineria. S'guém la protesta irada contra tot lo que s' ha fet de desde l' Compromís de Casp, en que acaba la verdadera vida nacional catalana, ara per l' urch d' un monarca transplantat, ara per las debilitats d' un hereu que d' hereu no n' tenia més que las hisendas però que de geni era un pubill cusit a las fandillas de la seva dona, un pubill que, com Donya Isabel, també's devia amohinar al sentir grinyolar los enginys dels riús que regan—ó ja ni regan l'horta de Granada—y que avans regavan y hermosejaven y feyan anar ab la forsa de sas aigües algunas indústries moras. Que fins a tal punt cau l' home, quan no s' recorda de que son los barrets los que deuen governar y no las caputxas.

Tinguém en tot c'as, si la propaganda y protesta desde la premsa no es prou un diputat ó un senador que aixequi ben alta la veu del catalanisme, que es la veu del sentit comú. La Universitat, las Económicas, lo mateix cos electoral pot obrirnos, si volém, aquosta porta; pero no s'guém ganxeros de franchi desde l' ajuntaments, contribuint directa ni indirectament a aquestas vergonyas que s' venhen clares, transparents com las aigües dels riús en hivern, així que surt a la «Gaceta de Madrid» la orden d' unas novas elec-

Los acorts que sobre l'autonomia prengué nostre Ajuntament los tenim ben presents y per lo tant nos extraña que 'ns digui que en nostre primer suelto viatjérem per las serras d' Ubeda.

Qui hi viatja es la «Crónica Beusense»; basta llegir los dos sueltos y per la contradicció en que incurreix lo sueltista tothom se'n convencerà.

Si's va pendre l'acort de no transmetre l'oficialment al Gobern, com lo colega assegura y es veritat, a que ve'sa pregunta del *per què* s'pregué del primer dia?

Pregunta que podríam contestar molt satisfactoriament si fos precís. Vençut la seva negació de que no's va llegar la felicitació de la «Unió Catalanista», permeti que li recordém que l'nostre caràcter de català no 'ns permet dir mentida.

La comunicació de l'*«Unió Catalanista»* se va lle-
uir en la penúltima sessió; de lo contrari no ho hauríam dit:

Insistíam, doncha, en que al autor dels suelots se'l ha informat malament y d'ell esperém, mes que 'l silenci com assentiment a nostres asseveracions.

De la Crónica d'ahir, dia 28:

«Sentimos no poder complacer á nuestro apreciable colega Lo SOMATENT, acabando con nuestro silencio la polémica que únicamente él ha promovido, lejos de esto, nos vemos en la presión de contestar á su sueldo de ayer, aunque en breves, pero contundentes párrafos:

«Si sabía Lo SOMATENT que efectivamente el Ayuntamiento había tomado el acuerdo acerca de la autonomía, por qué redacta su sueldo, en forma que tiene todo el aspecto de una negación? Y para que no quepa duda lo reproducimos á la letra: «Mes com també ser que 'l sueltista escrigués de bona fé tot lo que diu, per si sisx fos, li diré que 'l Sr. Alcalde no's veu capificat pera transmetre un acort que l'Ajuntament no va pendre, com tampoch no es cert que no's donés compte de la comunicació que va rebre de la «Unió Catalana».

¿No es esto negar que el Ayuntamiento adoptara tal acuerdo? ¿No es esto afirmar que se leyó en la penúltima sesión la felicitación de la «Unió Catalanista».

Lo primero lo confiesa hoy, rindiéndose á la evidència, como dando a entender que jamás había dicho lo contrario: acerca el segund estremo, insiste aún hoy, demostrando cierta terquedad, cuya causa no se nos olcanza. Para sacarle de su error, real ó fingido le recordaremós únicamente las palabras que el Sr. Alcalde pronunció en la sesión del miércoles, al darse cuenta de la felicitación de marras, cuyo sentido es; que habiendo empezado en la sesión anterior el Sr. Secretario á dar lectura á la felicitación, no pudo continuar en ella á causa de sentirse indisposto. De modo que el Ayuntamiento no se dió por enterado, como tampoco se enteraron los representantes de la prensa, por cuantito nada consignan en los extractos de la sesión de la semana pasada.

Después de hechas las anteriores manifestaciones, si Lo SOMATENT tiene interés en abandonar la polémica, por nuestra parte, no hemos de volver á insistir más en ella».

Tenim ó no tenim ratió? Contestarém nosaltres mateixos, creyem que sí, puig hem conseguit del sueltista que en sa segona gatzetilla nos digués que al aprobarse la proposició dels senyors regidors autonòmists y regionalistes se feu ab l'esmena del Sr. Gay, consistent en que oficialment no's posés l'acort en coneixement del Gobern de Madrid; per lo tant, si sisó ho sabia 'l sueltista avans de son primer sueldo ja que venian sas exclamacions de que 'l senyor Alcalde 's trobava en un carreró sense sortida y tot lo demés següent?

A aquest punt se referia nostra réplica y per aixó deyam «que 'l senyor Alcalde no's veu cap ficat pera transmetre un acort que no's prengué».

Ens entén y expressém bé, araf!

Y sobre l'segon punt objecte de la polémica, també hem conseguit no poca cosa, ja que ell mateix, apelant al testimoni del Sr. Alcalde, assegura que de la felicitació de la «Unió Catalanista» se'n va donar compte a mitjas en la sessió á que 'ns referíem.

Quedém, donchs, que la existència de la comunicació era de tothom coneguda, menos del sueltista.

Y pera acabar, tampoch en lo darrer sueldo nostre demanavam al colega son silenci, tot lo contrari, li demanavam que no callés, ja que no intentavam, com ell sé creu, abandonar la polémica.

En un govern conservador, potser s'hi hauríam pensat bastant avans de ferho, y aixó que aquell deixà suspesas publicacions honradas; pero en l'actual, que ha implantat aquest régime pera salvar dos colonias, de cap manera.

Ja sab, donchs, lo sueltista quin nom llegim entre línies; lo que si li pregúem, es que discuteixi de més bona fé, pera evitarnos la reproducció dels seus escrits.

CRÓNICA

OBSERVACIÓNS METEOROLÒGICAS
del dia 28 de Janer de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'obser- vació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' hu- midat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSE- RVA- TORI particulars
9 m. 3 t.	764 764	87 83	'	3'3	Ras	

HORAS d'obser- vació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	
9 m. 3 t.	Sol... 97	6	'	O.	0'2	
	Sombra 16	16	'3	Cumul	0'2	

Cridém ab insistència l'atenció de nostres lectors sobre l'interessant circular de la «Unió Catalanista» que publiquem en primer lloc d'aquest número.

Així mateix preguéu a nostres amics dels pobles que rebin Lo SOMATENT, que fassin tots los esforços possibles per organizar alguna associació catalanista segons les bases que's contenen en lo dit document. La salut de la patria catalana necessita del esfors de tots, y no está lluny lo dia en que totes aquestes forces haurán de demostrar son valer per salvar de las golas de la negra centralització lo poch que ens queda, nostres fills y nostres mermats interessos.

Nostre apreciat colega local *La Autonomía* creu que la cuestió anti-semita que tan preocupa aquests dies á Fransa y á Algeria, es una cuestió religiosa. Algo hi pot haver d'eixó, pero hem de fer notar á dit colega, que la indigneitat de les classes populars contra 'ls juheus de nostra època, te per causa lo lloc de acaparadors de la riquesa y del comers que avuy ocupa a questa gent. Tant es així, que s'assegura que 'ls sindicats juheus posseheixen mes de la meitat de la riquesa comercial y bancaria de la Fransa y de sus colonias, y que á las seves maniobras se deuen totas las críssis que aném travessant y que tant perjudican á la classe obrera. Ademés los petits comerciants juheus, també observan per tot una conducta de trista moralitat comercial que 'l poble veu y recrimina, y no es estrany que per qualsevol motiu com per exemple are lo procés Dreyfús, se engeniqui una guerra contra aquesta rassa d'usurers.

Lo que alena donchs el fondo d'aquesta cuestió, no es una guerra religiosa, sino una guerra d'odi y persecució contra aqueixa rassa nómada que te en ses mans la riquesa d'Europa y es àrbit fins de las resolucions dels governs que te lligats ab sas cadenes d'or.

Hem sigut atentament invitats á la vetllada literari musical que demà á la nit tindrà lloc en los salons de la societat «Centro de Lectura».

Agrahim la atenció.

Per un empleat de la companyia del «Gas Reusense» ahir se posà mà á la tasca de pintar las columnas que sostenen los fanals del passeig de Sanyer.

Es una mida encertada, donchs ditas columnas des-
deyan d'un lloc tan concorregut.

Ha sigut nombrat Inspector gubernatiu de po'icio ab destí á aquesta ciutat, D. Jascinto Ferré, ex-Administrador de Consums.

Ha sigut declarat cessant en son càrrec d'Inspector gubernatiu d'aquesta ciutat, D. Joan Sagrera Alau, ex-Director de la «Crónica Reusense».

Ho sentím.

Los empleats de Consums ahir decomisaren treize botes de vi, mentres se descarregaven en un maset comprés dins lo radi de nostra ciutat.

La notícia no la devém á ningú de fora la redacció.

Lo recaudat ahir per concepte de Consums en la Administració d'aquesta ciutat puja á 1019·28 pessetes.

4.000 metres de «tela holanda de cotó» LA DOLORES.

L'únich género que en lo terme de tres mesos ha arribat á aquesta enorme xifra la venda solzament al detall.

De venda en CASA PORTA.—PESSA DE 20 ME-
TRES 10 PESSETAS.

Llansol Inglés.—Casa Porta.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d'avuy.—Sant Francisco de Sales.

Sant de demà.—Santa Martina.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Rof
Representant: JO QUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á les 4 de la tarda d'ahir:

Interior	64·97	Filipinas
Exterior	80·97	Aduanas
Amortisable	77·12	Cubas 1886 93·
Fransas	15·50	Cubas 1890 76·62
Norts	22·10	Obs. 6 010 Fransa 68·75
Exterior París	61·50	Obs. 3 010 Obs. 33·50

GIROS

París 33·50 Londres 33·65

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda el comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los països.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realissades en lo dia d'ahir à Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	64·98	Fransas	16·65
Exterior	81·01	Cubas velles	93·
Colonial	27·76	Cubas novas	16·50
Norts	22·10	Aduanas	97·60
Obligacions Ali	28·87	Obliga. 3 010 Fransa	36·62
		Philippines	97·62

PARÍS

Exterior	61·43	Norts	90·65
		GIROS	
Paris	33·50	Londres	33·65

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Llauro Prats, don Jean Vallés Vallduví y D. Francisco Prius Demestre.

Londres á 90 días feria.

á 8 vista.

Paris á 30 vista operacions

Marsella á 30 vista operacions

VALORS LOCALS AL DINER PAPER, OPER.

ACCIONS	010	010	010
Gas Reusense	850	bitllets	850
Industrial Harinera	110	bitllets	110
Banch de Reus	520	bitllets	530
Manufacturera de Algodon	70	100	0
C. Reusense de Traniyas, privilegiadas al 5 per cent.	135	150	0
Societat Hidrofòrica			

ANUNCIIS PARTICULARS

ALS HERNIATS

(Trencats)</div

SERVEI DE TRENS

(SORTIDAS)

De Reus á Barcelona

5'04 m. correu (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y
tercera.

8'56 m. exprés, primera y segona dimars, dijous y dissaptes, (per Vilanova).

12'11 t. mercancies, segona y tercera.

1'57 t. correu (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilanova).
9'46 m. (per Vilanova).

15'8 t. per id.

7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissaptes).

8'49 t. correu (per Vilanova).

De Mora á Reus

6'00 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 n.
8'30 m.—9'47 m.—2 t.—7'04 t. obertid y esborranc

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.
-ida d' id. s'abre s'abre de rebetes o' que s'abre

BIBLIOTECA REGIONALISTA

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIO CATALANA

- «Lo Catalanisme», per Valentí Almirall, 10 rals.
- «Quadros», per Emili Vilanova, 2 "
- «La Dida», per Josep Feliu y Codina, 2 "
- «Cartas Andorranas», per Joseph Aladern, 2 "
- «Costums típics», per id., 2 "
- «Alcovera, monografia», per id., 2 "
- «Poesias», per Manel Marinelló, 2 "
- «Oda á Barcelona», per Jascinte Verdaguer, 2 "
- «Lo Pi de les tres branques», per id., 2 "
- «L'Aglenyà», per Ramon Masifern, 2 "
- «Croniques Pirenencs», per J. Massó Torrents, 12 "
- «La Fada», per id., 2 "
- «Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó, 2 "
- «Anant pel mon», per Santiago Russinyol, 2 "
- «Les Cròniques catalanes», per Gabriel Turell, 12 "
- «Obres catalanes», per Josep Ixart, 20 "
- «Poesias», de Joan Maragall, 8 "
- «Alades», per Emili Guanyabens, 20 "
- «Fructidor», drama, per Iguací Iglesias, 8 "
- «Montalban», per Bosch de la Trinxeria, 12 "
- «Quan jo era noi», per A. de Riquer, 20 "

CURSOS DE IDIOMA FRANCÉS

dirigits per lo professor francés

Mr. H. Ch. Gougeard

Graduat en la Academia de Paris,
individuo matriculat del Consulat general de Fransa,
á Barcelona, condecorat à Fransa y á l'extranger.

Pera 'ls que 's dedican al MERS

Se fa un curs de Llengua francesa y de pronunciació correcta y s'apren lo Francés en sis mesos, per medi de son método simplificat, instructiu, sumament interessant y al alcans de totas las inteligencias.

Pera 'ls que cursin lo BATXILLERAT

Se donan lliçons particulars preparatorias als exàmens del Institut de Reus, contestant en castellà las preguntes del primer curs y las del segon curs en un francés correcte; segunt párrafos per párrafos l'ordre de sos respectius programes; abdós cursos tractats en un estil concís y apoyats d' exemples escollits. (Aquest curs de segon any s'anomena de «Pràctica forsada» per ser parlat y escrit exclusivament en francés).

Pera 'ls que mateixos futurs batxillers que cursan la assignatura del Francés en l'Institut ó en cualesvol Colegi, á títul de EXTERNS

Se fan las corrections de sos llibretas d' apunts, ab explicacions complementaries, fins lo punt de que 's quedin completament enterats dels objectes tractats porque una gramàtica sens explicacions es un cos sense ànima.

Horas convencionals.—Preus limitats

Direcció: Arrabal Sant Pere, 1, segon.—Reus.

NOTA.—Als senyorets gustosos de seguir un d'aquests tres cursos, s'aconsella comprar avans, per UN RAL en la impremta de Carreras y Vila, arrabal baix Jesús 4, lo primer cuadern del curs simplificat i Gramàtica francesa per a us dels espanyols; per Mr. Ch. Gougeard y això per enteure's de son prefaci y formar-se una idea de la claretat y concisió del text de sa obra.

Advertencia important: Dels cursos no exigeixen compras de llibres; pera seguir lo primer bastarà comprar cada mes un cuadern de mon método simplificat, en casa dels citats impressors; per los cursos preparatoris als exàmens del Institut de primer y segon any, bastarà la adquisició de sos programes corresponents que valen sols CUATRE RALS, en casa de son autor Sr. D. Lluís de Olavarrieta Lacalle, arrabal de Sant Pere, 15, tercer.

ADMISÓR

Ta Reus á Lleyda

8'40 m.—5'28 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus á Vimbodi

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodi á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Tarragona

11'40 m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS - REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, el local apres toca 8'30 m.

De Tarragona, el local apres toca 8'30 m.

Música vella, per E. Doris y Benaplata, 12 "

Figura y paisatge, per Narcís Oller, 12 "

Tascant per les Serres, per J. Pons y Masaveu, 12 "

Espectres, per Enrich Ibsen, 8 "

Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regional», á meytat de preu.

Cansons Catalanas, harmonisades per Enrich Moreira, han sortit:

Sant Ramón, 2 rals.

Plany, 2 rals.

El Maçoudí, per Brunet y Bellet, 4 "

Espanya tal qual es, per Valentí Almirall, 4 rals.

Patria y Región, per Salvador Golde, 12 "

Ur ensayo de Regionalismo, per Joau Mané y Flamer, 2 "

SECCIO CASTELLANA

Odas de Anacreonte, per Florenci Vaamonde, 5 rals.

Ademés estan á la venda diferents obres de celebrats iterats catalans, castellans y extranjers.

SECCIO GALLEGA

Odes de Anacreonte, per Florenci Vaamonde, 5 rals.

Ademés estan á la venda diferents obres de celebrats iterats catalans, castellans y extranjers.

SECCIO GRANDE

Curan la Bronquitis, Tes, Catarros, etc., netejan de mucositas l'aparato respiratori tan sols prenenen un al anarsen á dormir y altre á la matinada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

DIFOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 80.

De Barcelona (per Terragona) 9'30 m.
De id. directe 10'30 t.
De id. id. 11'30 t.
Des de id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descoendent de Lleyda) 7'30 t. rol.
De Madrid y Zaragoza 2'30 t.
De Lleyda y Huesca 7'30 n.
NOTA: Los correos para Filipinas sortirán de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d'aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropes de refors á Cuba, portant també correo, per la mar i per terra, s'abre directament al seu arribar a Cuba, i no s'abre en el port de Cuba.

SORTIDAS

Pera Barcelona á les 5'00 m.

Pera id. á les 2'00 t.

Pera Tarragona, Valencia y Mureia per S. Vicens 5 m.

Pera id. id. (per idem) á les 2'00 t.

Pera Tarragona, directe á les 7'00 m.

Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas línies á les 8'00 m.

Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vasecogadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á les 4'00 t.

Los pobles servits per peatons á les 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que s'deposita en los buses en després de la sortida del correo de Madrid, se li dona sortida a les 7 de la nit per Tarragona.

Caramelos Pectorals del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tes, Catarros, etc., netejan de mucositas l'aparato respiratori tan sols prenenen un al anarsen á dormir y altre á la matinada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

Preu de la capsula 6 rals.

URIFIQUE Vd

EL AIRE PAPEL DE ARMENIA quemando

El mejor de los DESINFECTANTES

En interés de los enfermos y perso-

nes que les cuidan, los médicos reco-

mien dan purificar el aire quemando

PAPEL DE ARMENIA

Venta: Farmacias, Droguerías y Perfumerías

POB. MAYOR - GERIAU Y C. - BARCELONA

Las verdaderas AGUAS MINERALES de

VICHY del Estado francés, son los manantiales:

VICHY-HÓPITAL Enfermedades del Estómago

VICHY-GRANDE GRILLE Enfermedades del Hígado

VICHY-CÉLESTINS Enfermedades de las Vías urinarias, Diabetes, Gotas, etc.

Vichy-Hópital, Vichy-Célestins, Vichy-Grande Grille

Véndense en las principales Farmacias, Droguerías y Depósitos de Aguas Minerales

Para evitar toda clase de substituciones los consumidores deben siempre pedir y exigir:

Vichy-Hópital, Vichy-Célestins, Vichy-Grande Grille